

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ II

Pars

AKADEMİ

SERKAN CENGİZ

1

I. TBMM'NİN AÇILMASI 23 NİSAN 1920 / 11 AĞUSTOS 1923

TBMM'nin DİĞER İSİMLERİ

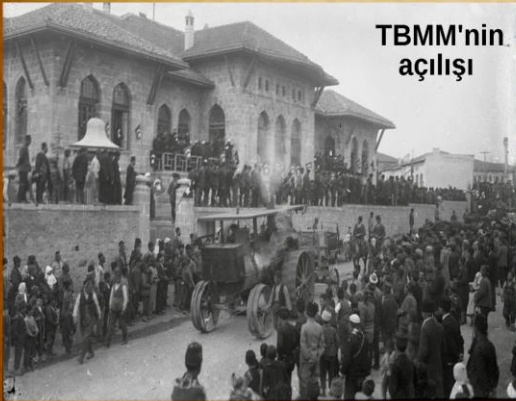
Türk Ocakları → KURULTAY

İslamcılar → MECLİS-İ KEBİR

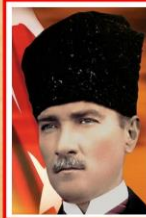
Osmanlıcılar → MECLİS-İ MEBUSAN
8 Şubat 1921 *Bakanlar Kurulu Kararı*
kararnamesinde **TBMM** denilmiştir.

TBMM'nin açılış günü
Hacı Bayram Veli Cami'
sinde Cuma Namazı kılındı

TBMM'nin
açılışı

Mustafa Kemal

1920'de

ANKARA

milletvekili seçildi.

Milletvekili sayısı: 390

Katılım: 115

Halkın I.TBMM'ye
güveninin **tam oluş-**
madığının kanıtı

Pars

AKADEMİ

2

İsmet İnönü
1884 - 1973

1923 - 1939 arası
Edirne

1939 - 1946 arası
Ankara

1946 sonrası
Malatya

milletvekili seçildi.

6 Nisan 1920

Kurulmasında rolü
olan kişiler

**Halide Edip
Yunus Nadi
(Abaloğlu)**

Şerif Bey

**Şerif Bey,
Sinop Milletvekili**

TBMM'nin açılışında
ilk oturumda en yaşlı
üye sıfatı ile **Meclis**
Başkanı seçildi

Dürriyade
Abdullah
Efendi

Mustafa Sabri
Efendi

Mustafa Kemal ve Kuva-i Milliye'ci-
ler hakkında ölüm fetvasını **Musta-
fa Sabri Efendi** yazdı. **Dürriyade**
Abdullah Efendi şeyhülislam olarak
onayladı

Pars

AKADEMİ

ÖNCELİK ULUSAL BAĞIMSIZLIK!

Mustafa Kemal, I.TBMM'de son
Osmanlı Mebusan Meclisi kapan-
dıktan sonra İstanbul'dan kaçan
Mebusları **kabul etti**.

3

I. TBMM'deki Milletvekilleri

- **Mustafa Kemal Paşa'nın** genelgesi ile yapılan seçimle belirlenenler
- Osmanlı Mebusan Meclisinden gelenler
- Sürgünden dönen milletvekilleri

İnkılâp yapmak amacıyla **değildir**.

I. TBMM'nin iki inkılâbı vardır

- Teşkilat-ı Esasiye **20 Ocak 1921**
- Saltanatın Kaldırılması **1 Kasım 1922**

TBMM'nin KURULUŞ AMAÇLARI

- Milli birlik ve beraberlik
- Ulusal Egemenlik
- Ulusal Bağımsızlık
- Düzenli orduyu kurmak

I. TBMM'nin çıkardığı ilk kanun **vergi ile ilgilidir**. Küçükbaş hayvanlardan alınacak **ağnam** vergisi ile ilgilidir.

- Ekonomik ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır.

→ Misak-ı Milli'yi gerçekleştirmek

Amaç, Misak-ı Milli'yi **ilan etmek** **olamaz**. Zaten **28 Ocak 1920'de** **SOMM'de** ilan edilmişti.

Mustafa Kemal Paşa çalışma programı için meclise önerge vermiştir.

Pars

AKADEMİ

4

ÖNERGE MADDELERİ

Hükümet kurmak **zorunludur**.
→ Anadolu'daki otorite boşluğu giderilmek istendi.

Geçici kaydıyla bir hükümet reisi tanımak veya padişah kaymakamı atamak doğru değildir.

→ **Meclisin devamlılığı** ve **bağımsız** hareket edeceğinin göstergesidir.

TBMM'nin üstünde **güç** yoktur.
→ Osmanlı **yok sayıldı**

TBMM'nin **yasama** ve **yürütme** gücünü kendinde topladı

→ **Güçler birliği** ilkesinin benimsendiğinin kanıtıdır.

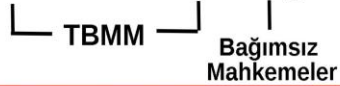
18 Eylül 1920 İstiklal Mahkemelerinin kurulmasıyla **Yargı** yetkisi de TBMM tarafından kullanılacaktır.

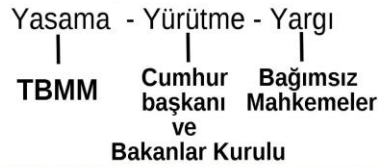
→ **1921 Güçler BİRLİĞİ**
Yasama - Yürütme - Yargı

→ **1924 Fiili Güçler AYRILIĞI**
Yasama - Yürütme - Yargı

→ **1961 Güçler AYRILIĞI**

→ **1982 Güçler AYRILIĞI**

Pars

AKADEMİ

5

Meclisten seçilecek bir **kurul, Hükümet işlerine bakar**. Meclis Başkanı, bu hümetin de **(Kurulun)** başkanıdır.

→ **Meclis Hükümeti Sistemi**

Padişah ve Halife, meclisin düzenleyeceği yasaya göre yerini alacaktır.

→ **Meclisin devamlılığı** söz konusudur.

→ **Salatanat** ve **Hilafetin** kaldırılacağıının göstergesidir.

Sonbahar Bunalımı

11 Ağustos 1923'ten (II.TBMM)

29 Ekim 1923'e kadar geçen süre

Cumhuriyetin ilanı ile kabine sistemine geçildi. II. TBMM'nin açılmasından Cumhuriyetin ilanına kadar geçen sürede hükümet kurulamadı. Bu dönem;

Sonbahar Bunalımı olarak adlandırıldı.

BUNLARI BİLELİM!

Pars

AKADEMİ

23 Nisan, Milli Bayram olarak;
23 Nisan 1921'de kutlanması kabul edildi.

İLK KEZ 23 Nisan 1929'da KUTLANDI.

I. TBMM: **23 Nisan 1920**
11 Ağustos 1923

II. TBMM: **11 Ağustos 1923**
2 Ağustos 1927

III. TBMM: **2 Ağustos 1927**
26 Mart 1931

TBMM'de **25 Nisan 1920'de geçici icra heyeti** kuruldu.

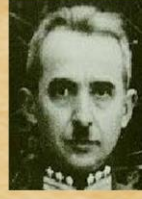

2 Mayıs 1920'de ilk hükümet kuruldu.

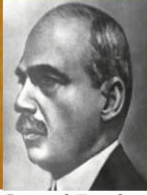
6

İLK MECLİSİN BAKANLAR KURULU

İsmet İnönü
Erkan-ı Harbiye
Umum Vekilliği

Cemal Baykut
İçişleri Bakanı

Bekir Sami
Dışişleri Bakanı

Fevzi Paşa
Milli Savunma Bakanı

Dr. Rıza Nur
Maarrif Bakanı

Adnan Adıvar
Sağlık Bakanı

Mustafa Fehmi
Şeriye ve Evkaf Bakanı

Celalettin Arif
Adalet Bakanı

Hakkı Behiç
Maliye Bakanı

Yusuf Kemal
İktisat Bakanı

İsmail Fazıl
Bayındırlık Bakanı

Pars

AKADEMİ

7

İLK KEZ

oluşturuldu

İLK KEZ

I.TBMM'nin ÖZELLİKLERİ

Kurucu Meclistir.

→ **Ulus Egemenliğine** dayalı
Yeni Türk Devleti kuruldu.

İhtilalcı bir meclistir.

→ **Saltanata** ve **İstanbul hükümetine** karşı mücadele etti.

Olağanüstü yetkilere sahiptir

→ **Yasama / Yürütme / Yargı /**

Güçlerbirliği ilkesine göre çalıştı

→ **Yasama / Yürütme / Yargı /**
TBMM'ye ait

Ulusal Meclistir

→ **Milliyetçi karakter** gösterir

→ Meclis içinde **azınlık** yoktur.

İnkılâp Meclisidir

→ **Saltanatın Kaldırılması** ve
Teşkilat-ı Esasiye buna kanıttır

Ancak geniş çaplı inkılâplar
yapan meclis değildir.

Meclis Hükümeti Sistemi uygulandı

Cumhuriyet'in ilanı ile
KABİNE SİSTEMİNE
geçildi.

Partileşme yoktur; **Gruplar** yer aldı

Pars

AKADEMİ

8

I.TBMM'de Yer Alan Gruplar

I. Grup

- Müdafa-i Hukuk Grubu
Mustafa Kemal Paşa yanlısı

II. Grup

- Tesanüt Grubu (İttihatçı)
- İstiklal Grubu
Mustafa Kemal Paşa'yı destekledi
- Islahat Grubu (Saltanatçı)
- Halk Zümresi (Bolşevikçi)
- Yeşil Ordu Grubu (Bolşevikçi)
Çerkez Ethem'e yakın olan grup

I.TBMM'nin Faaliyetleri

24 Nisan 1920 Ağnam Kanunu

- Çıkarılan ilk Kanun

29 Nisan 1920 Hıyanet-i Vataniye Kanunu

- 1991 Terörle Mücadele Kanunu' na kadar yürürlükte kaldı
- Başbakan: Yıldırım Akbulut
Cumhurbaşkanı: Turgut Özal

5 Eylül 1920 Nisab-ı Müzakere Kanunu

- Bu kanun meclisin iç tüzüğü ile ilgilidir.
- Meclisin görev süresinin zamana ve şartlara göre olmadığı
- Mebusların, 2 ayda mazereti olmadan toplantıya katılmazlarsa üyeliklerinin düşeceği
- Mebusluk ve memuriyetin aynı kişide olamayacağı
- Karar yeter sayısının mebus toplamının yarısından bir fazlası olması
- Mebus maaşlarının yılda 1250 TL olacağı

f Pars AKADEMİ

9

11 Eylül 1920 Firariler Kanunu

- Asker kaçaklarını önlemek için

18 Eylül 1920 İstiklal Mahkemeleri kuruldu

- Firariler Kanunu içinde kurulmasına karar verildi.
- İlk kararı Sevr antlaşmasını imzalayanlar hakkında verildi (Gıyaben İdam kararı)
- Son kez İzmir Suikastı sonrası (1927) kuruldu

İstiklal Mahkemeleri,

1920 / 1927 arası görev yaptı.
1949'da kaldırıldı.

Başbakan Şemseddin Günaltay
1927 / 1949 arası İstiklal Mahkemeleri Kanunu uygulanmadı

Üç Aililer Divanı

İstiklal Mahkemelerinde görevli grup
Ali Çetinkaya / Kılıç Ali / Necip Ali

İstiklal Mahkemeleri Hangi Durumlarda Kuruldu?

- TBMM'ye karşı çıkan isyanlarda
- Firariler Kanununun uygulanmasında
- Tekalif-i Milliye emirlerinin uygulanmasında
- İzmir Suikastı girişimi sonrasında
- Şeyh Said Olayında

Menemen Olayı'nda
DİVAN-I HARP kuruldu.

10

**İstiklal Mahkemeleri
Hangi illerde kuruldu**

I. Dönem 18 Eylül 1920 17 Şubat 1921	II. Dönem Temmuz 1921 Ekim 1923	III. Dönem 1923 - 1927
Kastamonu Sivas Diyarbakır Konya Eskişehir Isparta Pozantı Ankara	Kastamonu Konya Samsun Yozgat	İstanbul Ankara İzmir

14 Eylül 1920 Men-i İsrifat Kanunu

→ Su ve tahıl ürünlerinin **israfı yasaklandı**

25 Eylül 1920 Men-i Müskirat Kanunu

→ **İçki ve tütün** içilmesi yasaklandı

9 Aralık 1920 Merkez Ordusu Kuruldu

→ **Düzenli Ordular** kuruldu.

20 Ocak 1921 Teşkilat-ı Esasiye
→ **İlk Anayasa**

12 Mart 1921 İstiklal Marşı'nın Kabulü
→ **Ulusal Bağımsızlıkla** ilgilidir.

5 Ağustos 1921 Başkomutanlık Yasası
→ Eskişehir Kütahya Muharebeleri sonrası
Mustafa Kemal Paşa Meclisin bütün yetkilerini 3 aylığına üzerine aldı

11 Ekim 1922 Mudanya Mütarekesi

→ Osmanlı, **HUKUKEN SONA ERDİ.**

1 Kasım 1922 Saltanat'ın Kaldırılması

→ Osmanlı, **RESMEN SONA ERDİ.**

11

**BUNLARI
BİLİYORMUYDUNUZ ?**

TBMM'NİN AÇTIĞI

İlk **DIŞ TEMSİLCİLİK: AZERBAYCAN**

Mahmut Şevket Esendal

Ortaelçi Düzeyi

Elçilik ile Temsilciliği Karıştıрма!

İlk **BÜYÜKELÇİLİK: SOVYET RUSYA**

Ali Fuat Cebesoy

Büyükelçi Düzeyi

TBMM'nin Müslüman Ülkede Açtığı

İlk **BÜYÜKELÇİLİK: AFGANİSTAN**

TBMM'de Açılan

İlk **BÜYÜKELÇİLİK: GÜRCİSTAN**

12

Mustafa Kemal, 26 Nisan 1920'de Lenin' e (Sovyet Lideri) askeri ve siyasi ittifak için mektup yazdı.

27 Nisan 1920'de Propaganda Komisyonu kuruldu (Başkan Yunus Nadi)
Amaç: Halkı bilinçlendirmek

11 Mayıs 1920'de Sovyet Rusya ile diplomatik ilişki kurmak için **Dış işleri Bakanı Bekir Sami Bey** gönderildi.

3 Haziran 1920'de olumlu cevap gelmiştir. **Ankara-Moskova** diplomatik ilişkileri başladı.

14 Aralık 1920'de TBMM, Moskova'ya Ali Fuat Cebesoy'u elçi olarak gönderdi.

5 Ağustos 1921 Vahdettin Milli mücadeleyi engellemek amacıyla **Anadolu Fevkaled Müfettişliği Teşkilatı'** nı kurdu

Mustafa Kemal
TBMM Başkanı

Bilecik Görüşmesi 5 Aralık 1920

Ahmet İzzet Paşa
Hariciye Nazırı

17 Ekim 1920 Damat Ferit'in istifası sonrası **Tevfik Paşa Hükümeti** kuruldu.

25 Ekim 1920'de Lord Curzon Tevfik Paşa Hükümetine **Nota** vererek **Anadolu ile anlaşması** Sevrin onaylanmasını istedi.

Tevfik Paşa, Mustafa Kemal ve bir çok Kuva-i Milliyeci hakkında **tutuklama ve idam kararlarını** düşürdü.

Bilecik Garı'nda yapılan görüşmelerde **Mustafa Kemal, İstanbul Hükümetini tanımadığını, TBMM'nin üzerinde bir güç olmadığını söyledi.**

Heyetkiler, Ankara'ya getirildi.
Milli mücadeleye katıldıkları **açıklandı.**

Fakat bu kişiler **İstanbul'a dönme yolunda çaba sarfetti.**

Münir Ertegün

Yalnızca **Münir Ertegün** Ankara'da kaldı.

İSTANBUL HÜKÜMETİ

Amasya Görüşmeleri ile; → **Temsil Heyetini**

Bilecik Görüşmeleri ile; → **TBMM'yi "RESMEN TANIDI"**

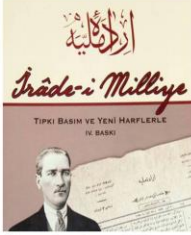
Pars

AKADEMİ

13

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ BASIN YAYIN - ANADOLU'DA -

İrade-i Milliye

Sivas Kongresi sonrası açıldı Temsil Heyeti Ankara'ya taşınınca ismi değişti.
İlk baş yazısını İsmail Hamdi Danişmend

Hâkimiyet-i Milliye

İrade-i Milliye Ankara'ya gelince ismi değişti.

1934'te ULUS GAZETESİ adını aldı.

Mustafa Kemal, 22 Nisan 1921'de "Hürriyet ve İstiklal benim karakterimdir" sözünü bu gazeteye söyledi.

Anadolu Ajansı (AA)
Ankara'da kuruldu.
6 Nisan 1920

Ceride-i Resmîye (1921)

TBMM'nin **resmi yayın organıdır.**
Teşkilat-ı Esasiye'yi yayımladı

10 Eylül 1923 sonrası **Resm-i Ceride** adını aldı.

17 Aralık 1927 Resm-i Gazete adını aldı.

Matbuat ve İstihbarat Müdüriyeti Umumiyesi

7 Haziran 1920

Bu kuruluşun adı daha sonra **Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü** olarak değiştirildi.

Öğüt 1917

Afyonkarahisar'da yayın hayatına başladı. İşgaller sonrası Konya ve Ankara'ya taşındı.

14

Albayrak
1913'te yayın hayatına baş-
ladı. **Şark Vilayetleri Cemi-**
yetinin yayın organı durumu-
na getirildi. (Erzurum)

Açıksöz 15 Haziran 1919
Kurtuluş Savaşı zamanında
milli mücadeleyi destekle-
yen Anadolu Gazetesi'dir.
Kastamonu' da yayımlandı
İstiklal Marşını yayımlayan
ilk gazete

İzmir'e Doğru 15 Kasım 1919
Balkesir' de Kuva-i Milliyeciler
tarafından çıkarıldı

f Pars AKADEMİ

İstikbal
Trabzon'da Doğu Karadeniz'de
milli mücadele yanlısı gazete

Küçük Mecma
Dergisi
Ziya Gökalp' in hazırladığı
Osmanlıca Dergi (Diyarbakır)

Sebilürreşad
Mehmet Akif Ersoy ve Eşref
Edip Fergan 1908 Ağustosun-
da çıkarıldı **Safahat'** in tamamı-
na yakını ve **İstiklal Marşını**
yayımlayan ilk dergi

Minber 21 Kasım 1918
Mustafa Kemal, Fethi
Okyar ile Mondros sonrası
işgallere karşı milli bilinci
oluşturmak için çıkardı

İstanbul'da Milli Mücadele Yanlısı Gazeteler

İkdâm 1894 - 1928
Ahmet Cevdet, 1923'te
Mecdi Sadrettin'e geçti.
Milli mücadeleyi destek-
leyen yazılar yayımlandı
Başyazar
Yakup Kadri

Vakit 1917
Mehmet Asım, Kardeşi Hakkı
Tarık Us ve Ahmet Emin Yalma
tarafından çıkarıldı.

Tasfir-i Efkâr 28 Haziran 1862
Nâmık Kemal, Rezaizade Ekrem,
1910 sonrası Ebuzziya Tefvik
devam ettirdi. Mustafa Kemal'in
Çanakkaledeki başarıları hak-
kında övücü yazılar yazdı

Tanin 1908 / II. Meşrutiyet
Hüseyin Cahit tarafından
çıkarıldı. Ulusal direnişi
desteklediler.

İleri 1918
Celal Nuri İleri ve
Suphi Nuri İleri
tarafından kuruldu
Milli mücadeleyi
desteklediler

Hadisat 1918
Şark Vilayetlerine bağlı-
dır. Ermenilere karşı ya-
zılar yayımlar yayımlandı

Yeniğün / Cumhuriyet

1918'de İstanbul'da kuruldu.

1920'de Ankara'ya taşındı.

Yunus Nadi'nin başkanlığında yayımlandı.

Ankara'nın ilk günlük gazetesi

1920'ten sonra adını **Cumhuriyet** olarak değiştirdi

Ses Gazetesi

Kurucusu Hasan Basri İngilizleri kızdıran yayınlar yaptılar
13 Mart 1919'a kadar yayın yaptı.

Türk Dünyası 21 Ağustos 1919

Başyazarı **Kâzım Nâmi (Duru)**
İlk sayısını İstanbul'da yayımladı
5 Şubat 1920'ye yayımlandı.
Milliyetçi çizgi takip etti

Anadoludaki Milli Mücadele Yanlısı Diğer Yayınlar

Yeni Adana	Adana	Işık	Giresun
Ahali	Edirne	Ahali	Edirne
Emel	Amasya	Ahali	Samsun
Babalık	Konya	İstikbal	Trabzon
İkaz	Afyon	Anadolu	Antalya
Varlık	Sarıkamış	Güneş	Ordu
La Pays	Erzurum	Amal-i Milliye	Maraş
Yuva	Artvin	Satvet-i Milliye	Elazığ
Türkoğlu	Bolu	Türk Sesi	İzmir

İstanbul'daki Milli Mücadele Yanlısı Diğer Yayınlar

- Karagöz
- Zaman
- Memleket
- Süs
- Kelebek
- Vatan
- Akşam
- İstiklal

17

Milli Mücadele Karşıtı Yayınlar

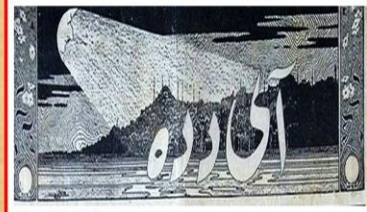
Alemdar 1912 / Eylül 1922

İstanbul'da yayımlandı
Kurtuluş Savaşına **karşı çıktı**.
Refii Cevad'ın 150'likler listesine alınmasıyla **kapandı**.
Sedat Simavi'nin karikatürleri, Halit Fahri Ozansoy'un tiyatro eleştirileri yayımlandı
Nusha-i Edebiye (Edebiyat Eki) büyük ilgi gördü

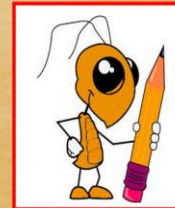
Peyam-ı Sabah

12 Ocak 1920 / 11 Eylül 1922
İlk **Sabah** adıyla başladı
Mihran Efendi, Peyam Gazetesi ile birleşti
Kuva-i Milliye karşıtı yayınlar yaptı.

Aydede 1922

İstanbul'da yayımlanan **karikatür dergisidir**.
Refid Halid Karay çıkardı.
Milli mücadeleye **karikatür yoluyla muhalefet** etti.

18

Diğer Milli Mücadele Karşıtı Yayınlar

İrşad Gazetesi
Tan Gazetesi
Yeni Dünya Gazetesi
Ümit Gazetesi
Türkçe İstanbul Gazetesi
Şarkın Sesi Gazetesi
Zafer Gazetesi
Zincirbent Gazetesi
Temin Gazetesi (Edirne)

İzmir'deki Yayınlar

- Köylü
- İslahat
- Müsavat

Kadro 1932 - 1935 *Politik dergi*

Yakup Kadri / Vedat Nedim
Burhan Asaf / Süreyya Aydemir

Kurtuluş İdrak Milli Mücadelede **Komünist** çizgide yayın yaptı.
Aydınlık

Nazım Hikmet

Şevket Süreyya Aydemir

Aydınlık Dergisi yazarlarına katıldılar.

12 Mart 1925'te Bakanlar kurulu ile kapatıldı.

Takrir-i Sükun Kanunu gereği yargılandılar, **Mahkum edildiler**

Mardin Gazetesi
20 Ağustos 1928

LATİN HARFLERİN KULLANILDIĞI İLK GAZETE

19

I. TBMM'YE KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR

İstanbul Hükümetinin Çıkardığı Ayaklanmalar

- Ahmet Anzavur
- Kuva-i İnzibatiye

İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletlerinin Çıkardığı Ayaklanmalar

- Bolu - Düzce
- Hendek - Adapazarı
- Yozgat (**Çapanoğlu**)
- Tokat (**Zile**)
- Tokat **Zile / Postacı Nazım**
- Afyon (**Çopur Musa**)
- Konya (**Delibaş Mehmet**)
- Urfa (**Milli Aşirreti**)
- Cemil Çeto (**Batman**)
- Koçgiri (**Erzincan**)
- Ali Bati (**Mardin / Midyat**)
- Şeyh Eşref (**Bayburt**)

Azınlıkların Çıkardığı Ayaklanmalar

- Ermeniler **Doğu Anadolu Adana**
- Rumlar **Doğu Karadeniz Doğu Trakya Ege**

Kuva-i Milliyecilerin Çıkardığı Ayaklanmalar

- Çerkez **Ethem**
- Demirci **Mehmet Efe**

20

İstanbul Hükümeti'nin Çıkardığı Ayaklanmalar

Ahmet Anzavur Ayaklanması

Ahmet Anzavur'un başındaki ordu
Kuva-i Muhammediye

- İngilizlerin Boğazları kontrol etmek istemesi
- Milli güçlerin Marmara'da güçlenmesini önlemek istemesi

Balıkesir, Manyas, Susurluk ,Gönen civarında çıktı.

Çerkez Ethem tarafından bastırıldı

Kuva-i İnzibatiye (Halifelik Ordusu)

18 Nisan 1920'de Milli Kuvvetleri bastırmak için **İstanbul Hükümeti** tarafından kuruldu.

İngilizler **Geyve** ve **Boğazları** kontrol altına almak istedi.

Ali Fuat Paşa tarafından bastırıldı

İstanbul Hükümeti'nin ve İtilaf Devletlerinin Çıkardığı Ayaklanmalar

Bolu / Düzce / Hendek / Adapazarı

Nigahban Cemiyetindeki subaylar ile İngilizlerin desteğindeki 1000 kadar asinin çıkardığı ayaklanmadır.

Çerkez Ethem, Ali Fuat Paşa, Refet Paşa isyanları bastırdı

Tokat / Zile Ayaklanması

Damat Ferit hükümetinden destek alan eski nahiye müdürü **Naci Bey** ve **İhsan Bey'in** Zile köylerinde propaganda yapmasıyla başladı.

Erzurum, Sivas ve 5. Tümen'in bastırmasıyla sona erdi.

12 Haziran 1920

Yozgat (Çapanoğlu)

Padişaha bağlı nüfuzlu aileler tarafından çıkarıldı.

Önce **Çerkez Ethem**
Sonra **TBMM'ye bağlı kuvvetler**

Afyon / Çopur Musa

Çopur Musa, "**Din elden gidiyor!**" propagandasıyla ve Yunanlıların kışkırtılmasıyla çıktı.

Kuva-i Milliye tarafından bastırıldı.

Konya / I. Bozkır Ayaklanması

27 Eylül 1919'da çıktı.

Zeynel Abidin isyanı çıkaran kişi
Halife ve padişaha bağlılık içindedir.
4 Ekim 1919'da **Kuva-i Milliyeciler**
tarafından bastırıldı.

Milli mücadeleye karşı ilk isyan

Henüz I. TBMM açılmamıştı.

Delibaş Mehmet, Yunanlılara sığındı, bir süre burada görev yaptı. 1921'de öldürüldü

Urfa / Mili Aşireti İsyanı

8 Haziran 1920'de **Urfa / Viranşehir** de çıktı.

26 Haziran 1920'de **TBMM'ye bağlı kuvvetler** tarafından bastırıldı.

Konya / II. Bozkır Ayaklanması

5 Mayıs 1920'de ayaklanmalar çıktı.

TBMM'ye bağlı kuvvetler tarafından Haziran 1920'de bastırıldı.

Pars

AKADEMİ

Konya / Çumra Delibaş Mehmet Ayaklanması

5 Mayıs 1920'de ayaklanmalar çıktı.

Refet Bele tarafından bastırıldı.

Batman / Cemil Çeto Ayaklanması

20 Mayıs / 7 Haziran 1920 arasında çıktı.
Batman'da İngiliz, Fransız ve Kürt Teali Cemiyeti'nin kışkırtmaları etkilidir.

13. Kolordunun Düzenli Birlikleri tarafından bastırıldı.

23

Erzincan / Koçgiri Ayaklanması

6 Mart 1921'de çıktı.

Bu tarihte Batı'da Yunanlılar ile mücadele ediyorduk

17 Haziran 1921'de **Nurettin Paşa** komutasındaki **Düzenli Ordu (Merkez Ordusu)** tarafından bastırıldı.

Şeyh Eşref Ayaklanması / Bayburt

26 Ekim / 24 Aralık 1919'da çıktı.

İsyanın diğer adı **Hart Olayı**

Hart → Bayburt Kasabası

Şeyh Eşref

kendini mehdi ilan etti

Şii nitelikteki isyandır.

9. Tümen Komutanı Yarbay Halit Bey tarafından bastırıldı.

Ali Batı Ayaklanması / Mardin Midyat

11 Mayıs / 18 Ağustos 1919'da çıktı.

TBMM daha açılmadı

5. Tümen bastırdı.

Postacı Nâzım Ayaklanması / Tokat - Zile

14 Mayıs 1920'de çıktı.

Postacı Nazım isyanı çıkardı. *İflası sonrası*

Anzavur isyanının bastırılmasında Çerkez köylerinin yakıldığı yalan haberini yaydı.

5. Tümen Komutanı Yarbay Cemil Cahit tarafından bastırıldı.

22 Kişi idam edildi

Pars

AKADEMİ

24

Azınlıkların Çıkardığı Ayaklanmalar

Ermeni ve Rum İsyanları
Samsun'dan Batum'a kadar
geniş bir sahada **Trabzon Rum**
İmparatorluğu'nu tekrar kurmak
amacındadır.

1920 - 1923 arası **Düzenli Ordu'nun**
(**Merkez Ordu**) başına getirilen

Sakallı Nurettin Paşa;

- Rum köylerini boşalttırdı. Anadolu'nun iç kesimlerine yerleş-tirdi.
- Ortodoks din adamlarını sınır dışı etti.
- Bazı Rumlar İstiklal Mahkeme-lerinde yargıldılar.

Venezilos, Paris Barış Konferan-sın'da Büyük bir devletin himaye-sinde Ermeni ve Rum Devleti kurulması fikrini savundu ve İngi-lizler destekledi.

f Pars AKADEMI

25

Kuva-i Milliyecilerin Çıkardığı Ayaklanmalar

Çerkez Ethem Ayaklanması
27 Aralık 1920

- Milli mücadele için savaşmış
- Ayaklanmaların bastırılmasında etkili
- Milli mücadeleye karşı ayaklandı

22 Ocak 1921'de bastırıldı
- **I. İnönü'den sonra** Gediz ve Kütah-ya'da yenilen **Çerkez, Yunanlılara**
sığındı.

Çerkez Ethem

Çerkez Ethem,

- Kardeşleri **Reşit ve Tevfik Beyler**
Mustafa Kemal ve **TBMM'**ye karşı
tutum sergilediler
- Ankara Valisi **Yahya Bey'i** **Yozgat'a**
çağırıp yargılamak istediler
- İstiklal Mahkemeleri kararına aykırı
olarak kaçakları birliklerinin önünde
idam ettiler

9 Mayıs 1921'de yakalanarak
idam edildi.

f Pars AKADEMI

26

Demirci Mehmet Efe
11 Temmuz 1919'dan itibaren Yunanlılara karşı mücadele etmiş bir Kuva-i Milliye Lideridir.

Demirci Mehmet Efe

1 aralık 1920'de Denizli çevresinde isyan etmiştir.

Demirci Mehmet;

- Düzenli orduya katılmak istemedi
- **Çerkez Ethem** tarafından kışkırtıldı

11 Aralık 1920'de **Refet Bey** tarafından bastırıldı.

İsyanlarına Karşı Alınan Önlemler

Fetvalar Savaşı

İstanbul
Şeyhülislam Dürrüzzade

Ankara
Müftü Rıfat Börekçi

- Şeyhülislamın fetvasına karşı 251 imzalı **Rıfat Börekçi'** den 5 Mayıs 1920'de fetva alındı.
- Fetva, **Hakimiyet-i Milliye** gazetesinde yayımlandı.

- **İstanbul ile ilişkiler kesildi**

Pars

AKADEMİ

27

4 Nisan 1920 **İrşat (Öğüt)** heyetleri kuruldu.

Heyet, halkı milli mücadeleye karşı **bilgilendirdi.**

29 Nisan 1920 **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**

11 Eylül 1920 **Firariler Kanunu** çıkarıldı.

18 Eylül 1920 **İstiklal Mahkemeleri** kuruldu

Seyyar Jandarma Birlikleri kuruldu

TBMM'nin iç güvenliği için **Seyyar Jandarma Müfrezeleri** kuruldu

7 Haziran 1920 **Matbuat ve İstihbarat Genel Müdürlüğü** Basın ve Yayın Genel Müdürlüğü kuruldu.

24 / 25 Haziran **Batı Cephesi Kumandanlığı** kuruldu.

Ali Fuat Cebesoy

Batı Cephesi Kumandanlığına **Ali Fuat (Cebesoy)** atandı.

8 Kasım 1920 **Düzenli Ordunun kurulmasına** karar verildi

9 Kasım 1920 **Batı Cephesi ikiye ayrıldı**

Batı Cephesi

BATI İsmet Paşa

GÜNEY Refet Bele

9 Aralık 1920 **DÜZENLİ ORDULAR** kuruldu.
(Merkez Ordu)

Düzenli Ordunun Merkezi **AMASYA** Komutanlığına **NURETTİN PAŞA** getirildi.

28

TBMM İsyanları Sonucunda

- Düşmanın yurttan atılması gecikti
- Düşman ilerleyişi kolaylaştı
- Kardeş kanı döküldü
- TBMM'ye zaman kaybettirdi.

TBMM'nin isyanları bastırması
Halkın TBMM'ye olan güvenini arttırdı.

**BİR TEK DİLEĞİM VAR
MEMUR OL YETER**

23 Nisan, Milli Bayram olarak;
23 Nisan 1921'de kutlanması kabul edildi.

İLK KEZ 23 Nisan 1929'da KUTLANDI.

29 Ekim, Milli Bayram olarak;
19 Nisan 1925'te kutlanması kabul edildi.

İLK KEZ 29 Ekim 1925'te KUTLANDI.

- **19 Mayıs, İLK KEZ 24 Mayıs 1935'te Atatürk Günü** olarak kutlandı.
- **Beşiktaş'ın** girişimiyle **fenerbahçe standında GALATA SARAY** ve **fenerbahçeli** yüzlerce sporcunun katılımıyla "**spor günü**" haline geldi
- Düzenlenen **Spor Kongresinde Beşiktaş Kurucu Üyesi Ahmet Fetgeri Aşeni Atatürk Günü'nün** gençliğe mâl edilmesi için "**19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı**" olarak her yıl yapılmasını teklif etti.
- **Atatürk'** ün onayı ile **20 Haziran 1938** tarihli kanun ile; "**Gençlik ve Spor Bayramı**" olarak kutlanan bu bayramın adı **12 Eylül 1980** sonrası: "**Atatürk'ü anma Gençlik ve Spor Bayramı**" adını aldı.